

SKETSI (SKETCH)

- Yleiset sketsausohjeet
- Uuden sketsin aloittaminen
- Relaatiot
- Piirtotyökalut
- Mitoitus

Sketsi (Sketch)

Sketsi piirretään aina johonkin tasoon (Plane) tai pintaan (Face).

Sketsillä muodostetaan piirregeometria, josta luodaan piirre (Feature) esimerkiksi pursottamalla piirregeometriaa tietyn matkan tai pyöräyttämällä piirregeometria valitun akselin ympäri.

Piirregeometriaa luotaessa voidaan käyttää apuna konstruktiogeometriaa (Centerline ja Construction Geometry), joka näkyy pistekatkoviivana. Konstruktiogeometria ei vaikuta piirteeseen, mutta auttaa piirregeometrian luomisessa. Konstruktiogeometriaviivaa voidaan käyttää myös pyörähdysakselina ja symmetriaviivana peilattaessa piirregeometriaa.

Piirregeometria voidaan muuttaa konstruktiogeometriaksi tai konstruktiogeometria piirregeometriaksi käyttäen Construction Geometry työkalua:

Piirregeometria määrää pursotettavan profiilin muodon. Konstruktiogeometriaa on käytetty apuna kulman mitoittamisessa sekä symmetriarelaatioissa ulokkeen viivoissa.

YLEISET SKETSAUSOHJEET

UUDEN SKETSIN ALOITTAMINEN

- 1. Valitse ensin jokin taso tai pinta, johon sketsi piirretään. 1
- 2. Kun taso tai pinta on valittuna, kytke sketsitila päälle.

Kun sketsitila on päällä, sketch-nappi näkyy korostettuna. Lisäksi grafiikka-alueen oikeassa yläkulmassa näkyy Confirmation Corner. Sketch-kuvake sulkee sketsin, punainen rasti peruuttaa muutokset. (D-näppäin siirtää Confirmation Cornerin hiiren osoittimen viereen).

- 3. <u>Valitse sopiva piirtotyökalu.</u> Nuolet kuvakkeiden vieressä avaavat alavalikon
- 4. <u>Aloita piirtäminen origosta siten, että origo jää</u> <u>symmetrisesti piirregeometrian keskelle</u> tai symmetrisesti sellaiseen muotoon, jota käytetään kokoonpanossa osan liittämiseen toisiin osiin. Varmista, että jokin osa on aina kiinni origossa (tai jokin piste mitoitettu origosta X- ja Y-suunnassa).
- 5. ESC-näppäin lopettaa aktiivisena olevan piirtokäskyn, mutta Sketsitila jää edelleen päälle kunnes käynnistät jonkin piirrekäskyn, kuten pursutos tai pyöräytys, tai suljet sketsin Sketch-painikkeella työkalurivistä tai Confirmation Cornerin Sketch-kuvasta (Katso kohta 2).
  Niin kauan kuin sketsitila on päällä voit valita erilaisia piirtotyökaluja ja mitoittaa ja muokata piirtogeometriaa.
- <u>Varmista, että geometriaviivat eivät jää toistensa päälle</u> (Trim) ja että geometriaviivojen päät ovat aina toisissaan kiinni muodostettaessa suljettua profiilia (Relations).

ESC lopettaa piirtokäskyn. Sketsitila jää edelleen päälle ja voit valita uuden työkalun.

Piirtotyökaluja

4

Jos et näe origoa tai haluat kytkeä sketsissä olevat relaatiot näkyviin, valitse **View-menun silmäkuvakkeen vieressä oleva pieni nuoli** ja valitse haluttujen objektien näyttö. HUOM! Varmista ensin, että silmäkuvake <u>ei ole Hide All</u> <u>Types -tilassa</u>. Jos Hide All Types on valittuna, et voi valita näytettäviä objekteja ja objektit ovat piilotettuina.

Orientation-ikkunassa on mm. Normal To –nappi. Se kääntää avoinna olevan sketsin aina kohtisuoraa piirtotasoa vasten. Jos Orientation-ikkna ei ole näkyvissä, sen saa näkyviin välilyöntinapista (Space bar). Sen voi kiinnittää oikean yläkulman nastalla.

Kiinnitysnasta

Normal To (Ctrl+8) Rotates and zooms the model to the view orientation normal to the selected plane, planar face, or feature.

RELAATI<u>OT</u>

E

12 5

Display/Delete Relations

Add Relation

All in this sketch

All in this sketch

Defined In Context

Selected Entities

korostuksella.

vain halutut ehdot täyttäviä

relaatiot näkyvät keltaisella

Dangling

External

Locked

Broken

Relations

63

Kun piirrät, osoittimen viereen ilmestyy ehdotettuja relaatioita sekä informatiivisia tietoja osoittimen sijainnista. Kun relaatiokuvake on keltainen ja klikkaat niin tällöin muodostuu värillisen kuvakkeen näyttämä relaatio. Viereisessä kuvassa merkitty A-kirjaimella.

Jos osoittimen vieressä näkyy relaatio, mutta se ei ole keltainen, kyseessä on informatiivinen ilmoitus, että osoitin on tietyssä kohdassa suhteessa toiseen elementtiin, mutta klikattaessa mitään relaatiota ei muodosteta automaattisesti. Viereisessä kuvassa B-kirjain. Tämä ilmoittaa, että osoitin on alla olevan viivan pään kanssa pystysuorassa, mutta koska kuvakkeesta puuttuu väri, niin relaatiota ei muodosteta.

Kuvassa sinisellä näkyvät C-kirjaimella merkityt relaatiot ovat jo aiemmin muodostettuja relaatioita. Ne voidaan kytkeä näkymään View-valikosta.

Jos et näe relaatioita ja haluat kytkeä sketsissä olevat relaatiot näkyviin, valitse View-menun silmäkuvakkeen vieressä oleva pieni nuoli (1.) Valitse relaatiokuvake ja muut haluamasi näytettävät objektit. HUOM! Varmista ensin, että silmäkuvake ei ole Hide All Types -tilassa. Jos Hide All Types on valittuna, et voi valita näytettäviä objekteja. Tilaa vaihdetaan klikkaamalla silmäkuvaketta.

Lisää sketsiin tarvittavat relaatiot ennen mitoitusta.

- Käytä apuna konstruktiogeometriaa ja sen relaatioita
- Valitse tilanteeseen sopivin sketsityökalu. Sketsaustyökalujen automaattiset muodot tekevät automaattisesti relaatioita sketsiin.

RELAATIOT

- Line
- Rectangle

- Slot
- Circle
- Arc

╔- ᡧ / / · ॼ · <mark>@ · ፬ · ≌ ·</mark> ፬ / · ⊮ ∅ · ॊ · ∅ Ѧ ▫ ‱ · Ω · ℂ ⊘ ⊮ 않 · ᄱ · ┶ ₢ ፬ · ℭ ⊵ ໖

Property Manager ikkunasta voidaan valita piirtotyyppi. Kuvakkeista näkee missä järjestyksessä klikataan halutut pisteet.

Lisäksi ikkunasta voidaan syöttää mittaparametrit ja valita eri ominaisuuksia.

🍕 🗐 🛱 🔶 🄇	>	🥱 📰 🖪 🕁 🄮	)	🧐 🖪 🖪 🕀 🍕	>
回 Slot	?	Circle	(?)	Arc	?
~		1		×	
Slot Types	^	Circle Type	^	Агс Туре	^
		Existing Relations	^	Existing Relations	^
		<u>ь</u>		_ <u>h</u>	
Add dimensions					
	Ť.	(i) Under Defined		() Under Defined	
				Add Relations	^
		Add Relations	^	Fix	
Options	^	Fix			
For construction		Options	~	Options	^
Parameters	~	For construction		For construction	
(0.00mm	<u>.</u>	Add dimensions		Add dimensions	
C 45 00 mm		Diameter dimensions		Parameters	^
(• _Y 45.00mm	÷			(z5.00	0
7.00mm	0	Parameters		50.00	0
12.00mm	A	(°x 30.00	Ŷ	C 18 34226579	
	¥.	(• _Y 35.00	0	6 x 10.34220375	×
		6.00	0	6'Y 52.1620766	V
		•		C _x 31.65773421	0
				47.8379234	0

K 7.00

♪^A 180.00°

0

0

• Polygon

Kuvassa olevaan monikulmioon on piirretty lisäksi konstruktioviiva ja annettu sille Vertical relaatio. Relaation voi antaa suoraan myös monikulmion viivoihin. Näin voidaan lukita monikulmion asento. Kahden apuviivan avulla voidaan myös antaa haluttu kääntökulma.

Jos haluat muokata monikulmiota sen piirtämisen jälkeen, klikkaa ensin monikulmion viivaa ja sen jälkeen klikkaa **hiiren oikealla napilla** Property Managerin relaatiolaatikosta **Patterned** ja **Edit Polygon...** Samalla tavalla pääset muokkaamaan myös muita patternoituja ja automaattisen muodon elementtejä.

- Spline & Style Spline
- Ellipse
- Parabola
- Conic

Spline-käyriin voi lisätä ohjauspisteitä klikkaamalla hiiren oikealla napilla splinen päällä. Kun piirretty spline-piirre on valittuna, näkyville tulee myös "kahvat" ja voit ohjata splineä myös tangetiaalisuuden avulla (Tangent driving). Sivuttaisista nuolenpäistä voidaan kääntää kulmaa ja kahvan päätepisteistä voidaan vaikuttaa tangentiaalisuuden voimakkuuteen. Arvoja voi syöttää myös numeerisesti PropertyManagerissa.

Tangentiaaliohjausvaihtoehto on ohjauspistekohtainen valinta. Tangentiaalinen ohjaus kytkeytyy päälle, kun tartut ohjauskahvasta ja liikutat ohjauskahvaa (Spline Handles). Yleensä kannattaa käyttää mahdollisimman vähäistä ohjauspisteiden määrää.

C

- Offset Entities
- Convert Entities

Valitse ensin aiemmin piirretty viiva tai sketsielementti. Valitse sitten **Offset Entities** –käsky.

PopertyManager-ikkunassa määritellään, kuinka suuri Offset on sekä suunta, kummalle puolelle valittuja viivoja Offset tehdään. Suunta vaihdetaan Reverse-laatikosta.

Select chain –valinnan ollessa päällä riittää, kun valitsee yhden viivan niin kaikki kyseiseen viivaan kiinnitetyt viivat valitaan automaattisesti.

Jos kyseessä olisi vain yksittäinen viiva, voidaan päät sulkea Cap ends – optiolla, joko suoralla viivalla (Lines) tai tangentiaalisella kaarella (Arcs).

Offset Entities elementit voidaan valita myös aiemmin tehdystä piirteestä. Uusi sketsi avattu ja valittu **Offset Entities** -työkalu. Offsettoimintoon valittu aiemman piirteen pinta.

Convert Entities –työkalulla voidaan käyttää olemassa olevaa piirrettä toisessa sketsissä. Kuvassa on avattu uusi sketsi pursotetun kappaleen pintaan. Sitten on valittu kyseinen pinta ja käytetty Convert Entities - työkalua, jolloin on saatu uusi sketsipiirre, jossa on automaattiset **"On Edge"** relaatiot.

- Sketch Fillet
- Sketch Chamfer
- Point

Sketch Fillet

B ۸ $\oplus$ Sketch Fillet ? × Message ~ Select a sketch vertex or entities to fillet. **Entities to Fillet** Fillet<1> Fillet Parameters ~ 0 25.00mm Keep constrained corners Dimension each fillet B Sketch Chamfer ? × **Chamfer Parameters** $\wedge$ Angle-distance O Distance-distance Equal distance 8.00mm CDI ~

Jª

45.00deg

0

Pyöristystoiminnossa valitaan joko nurkkapiste tai vaihtoehtoisesti voidaan valita kaksi viivaa, jotka kohtaavat toisensa. Voit myös maalata sketsin alueen, jonka sisältä tulee tällöin valituksi kaikki nurkkapisteet kerralla. Pääsääntöisesti pyöristyksiä ei kuitenkaan kannata tehdä vielä sketsausvaiheessa, vaan vasta pursotus- tai pyörähdyspiirteen luomisen jälkeen piirretyökalujen Fillet-työkalulla.

Sketch Chamfer

1

Voit valita viisteen mitoitustyylin. Vaihtoehtoina ovat viisteen kulma ja pituus (Angle-distance) tai viisteen pituudet kulmasta molempiin suuntiin (Distance-distance).

Point

Pistetyökalulla voidaan luoda piste. Piste voidaan lukita mitoittamalla ja relaatioiden avulla. Pisteen sijainnin voi asettaa myös numeerisesti PropertyManagerissa, mutta se pitää kuitenkin lisäksi joko mitoittaa tai lukita relaatioilla, jotta pisteen paikka lukittuu.

Yllä olevassa kuvassa on pisteelle annettu Coincidentrelaatiot oranssilla korostettujen viivojen kanssa. Tällöin piste on kummankin viivan suoralla ja viivojen kuvitteellisessa törmäyskohdassa (Virtual Sharp).

Text 🗚

TÄRKEÄÄ!!! Klikkaa ensin PropertyManagerista se laatikko aktiiviseksi, johon olet valitsemassa elementtejä. Aktiivinen laatikko on väriltään sininen. Valitse sitten tarvittavat elementit kyseiseen laatikkoon. Aktivoi sitten seuraava laatikko ja valitse siihen laatikkoon halutut elementit.

Text

Text-työkalulla voidaan kirjoittaa tekstiä. Tekstiä voidaan pursottaa tai leikata sillä olemassa olevaa solidia. Yksi vaihtoehto on käyttää WRAP-piirrettä.

Usein kannattaa piirtää ensin jokin konstruktioviiva, jonka avulla teksti paikoitetaan. Apuviiva voi olla myös kaari tai ympyrä.

Apuviivan piirtämisen jälkeen aktivoidaan tekstityökalu.

Apuviiva valitaan PropertyManagerissa Curves-laatikkoon.

Haluttu teksti kirjoitetaan Text-laatikkoon. Teksti voidaan kääntää, peilata ja tasata tekstikentän alla olevien lisämääritteiden avulla. Fontti ja fontin koko valitaan Font... - painikkeella. Ensin pitää poistaa ruksi "Use document font" –laatikosta. Kirjaimien leveyttä ja kirjainvälien kokoa voidaan säätää omista kentistä antamalla prosenttiarvo oletusarvoihin verrattuna.

Jos tekstiä pitää muuttaa jälkikäteen, valitse ensin **Edit Sketch**, jos kyseinen sketsi ei ole sketsaustilassa. Tämän jälkeen **tuplaklikkaa tekstiä**, jolloin PropertyManageriin tulee Sketch Text –ikkuna ja pääseet muokkaamaan tekstiä ja sen lisäasetuksia.

• Mirror 时

Peilaustoimintoa varten piirrä ensin keskiviiva, jonka suhteen peilaus tehdään (Kuvassa korostettuna oranssilla). Peilaus voidaan tehdä myös tason suhteen.

MITOITUSTYÖKALUT

• Smart Dimension – viivan mitoitus

Mittaluku ilmestyy näkyviin. Älä paina vielä hiiren nappia, vaan jatka liikuttamalla hiirtä. Jos osoitin on lähellä viivaa, mitta muuttuu mitoittamaan viivan pituutta.

B

Leaders Other

8<u>-</u>

Dimension

 $\checkmark$

Value

Ð

- Vertical Dimension
- Baseline Dimension
- Chain Dimension
- Symmetric Linear Diameter Dimension
- Call Ordinate Dimension
- L² Horizontal Ordinate Dimension

Jos liikutat hiirtä ylös kauemmas viivasta, mitoitus muuttuu horisontaaliseksi mitaksi. Kun mitoituskomento on aktiivinen, toimii ESC-nappi hyvänä apuna. Jos valitset vahingossa väärän mitoitettavan elementin tai klikkaat väärään kohtaan, voit kumota valinnan painamalla ESC. Mitoituskomento jää edelleen päälle. Jos painat ESC-nappia vielä uudelleen, poistaa se sitä edellisenkin valinnan. Eli ESC-painallusten määrällä on merkitystä.

Jos liikutat hiirtä kauemmas sivulle, mitoitus muuttuu vertikaaliseksi mitaksi.

Kun oikea mitoitustyyli on valittuna, klikkaa hiiren vasenta nappia ja voit sitten antaa haluamasi mitan.

(Oikealla napilla voit lukita mitoitustyylin ja jatkaa vielä mittaluvun sijoittelua ilman että mitoitustyyli vaihtuu. Painamalla vasenta nappia pääset antamaan halutun mittaluvun arvon.)

PropertyManagerissa mittatyökaluilla on kolme välilehteä: Value, Leaders ja Other.
Value-välilehdellä voit lisätä mitalle toleranssin ja määritellä tarkkuuden, jolla mitta ja toleranssi näytetään (desimaalien määrä).
Dimension Text –kentässä voit lisätä mittaan erikoismerkkejä ja kirjoittaa omaa tekstiä.

Dimension Text –kentässä oletuksena oleva <DIM> "koodi" näyttää mittaluvun. Dual Dimension –valinnalla voit näyttää mitan esim. millimetreinä ja tuumina samassa mitoituksessa.

MITOITUSTYÖKALUT

• Smart Dimension – Kulman mitoitus

Klikkaa ensin toista viivaa ja sitten toista viivaa.

Kun olet klikannut jälkimmäistä viivaa, mitoitus muuttuu kulmamitaksi. Liikuttamalla hiirtä voit valita mitoituksen joko teräväkulmaisena tai tylppäkulmaisena.

Klikkaa hiiren vasenta nappia ja voit antaa haluamasi kulmamitan.

Kulmamitta on valmis. Pääset muuttamaan mittaa tuplaklikkaamalla mittalukua.

Modify	Modify	Modify	Modify	
✓ × 8 7 ±15 (%)	✓ × 8 ₹ ±15 🕅	✓ × 🖲 🛧 ±15 🕅	✓ × 8 7 ± 5 8	
Save the current value and exit the dialog.	Restore the original value and exit the dialog.	Regenerate the model with the current value.	Reverse the sense of the dimension.	
allenna nykyinen arvo ja sulje ikkuna Palauta alkuperäinen arvo ja sulje ikkuna		Päivitä malli käyttäen uusia arvoja.	Käännä mitan vaikutussuunta	

MITOITUSTYÖKALUT

• Smart Dimension – Ympyrän mitoitus

WWW.CADVISION.FI